

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.003.01.2017

P/17/023

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

ul. Łobzowska 67, 30-038 Kraków

T +48 12 342 34 00, F +48 12 342 34 44

lkr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/17/023 – Realizacja strategicznego programu badań naukowych *Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych - STRATEGMED*¹

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

Kontrolerzy 1. Wojciech Zdasień, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/72/2017 z 6 kwietnia 2017 r.
2. Marcin Stolarczyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/71/2017 z 6 kwietnia 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-4)

Jednostka kontrolowana Uniwersytet Jagielloński, ul. Gołębia 24, 31-007 Kraków (*Uczelnia, Uniwersytet lub UJ*)

Kierownik jednostki kontrolowanej Prof. dr hab. med. Wojciech Nowak (*Rektor*).

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna²

Uniwersytet Jagielloński prawidłowo realizował projekty³ finansowane w ramach STRATEGMED⁴. Rzetelność danych, zadeklarowanych przez Uczelnię we wnioskach o dofinansowanie w ramach Programu dwóch poddanych kontroli projektów badawczych, dotyczących potencjału naukowego oraz infrastruktury badawczej podmiotów mających tworzyć konsorcjum⁵, nie wzbudziła zastrzeżeń.

Uniwersytet spełnił wymogi w zakresie księgowego wyodrębnienia środków finansowych otrzymywanych na realizację poddanych kontroli projektów badawczych. Dokładał również starań w zakresie terminowego przekazywania otrzymywanych środków członkom konsorcjów naukowych utworzonych w celu realizacji tych projektów. Stwierdzone nieznaczne opóźnienie w przekazaniu przez UJ, uczestnikom utworzonego Konsorcjum METENDOPHA, I transzy środków na ten projekt, nie miało negatywnego wpływu na przebieg prowadzonych w jego ramach badań. Wydatkowanie środków na realizowane badania przebiegało zgodnie z ustalonymi harmonogramami, warunkami zawartych umów oraz z uwzględnieniem zasad udzielania zamówień publicznych. Analiza wydatków nie wykazała przypadków finansowania kontrolowanych projektów badawczych z innych środków, niż pochodzące z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (*Centrum lub NCBiR*),

¹ Dalej: Program lub STRATEGMED.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

³ Były to projekty realizowane na podstawie następujących umów:

- STRATEGMED1/233226/11/NCBR/2015 – Lider Konsorcjum Uniwersytet Jagielloński. Projekt pn. *Farmakoterapia śródbłonna naczyniowego i aktywacji płytek krwi zależna od prostacykliny, tlenku azotu i tlenku węgla - nowa strategia w zapobieganiu przerzutowości nowotworowej* (dalej: Projekt METENDOPHA lub Farmakoterapia śródbłonna naczyniowego);

- STRATEGMED2/265761/10/NCBR/2015 – Lider Konsorcjum Uniwersytet Jagielloński – Collegium Medicum. Projekt pn. *Regeneracja uszkodzeń niedokrwienych układu sercowo-naczyniowego z wykorzystaniem Galarety Whartona jako nieograniczonego źródła terapeutycznego komórek macierzystych* (dalej: Projekt CIRCULATE).

⁴ W latach 2012-2017.

⁵ Umowy konsorcjów realizujących badane projekty zostały zawarte po złożeniu wniosków o ich dofinansowanie, a przed podpisaniem umów w ramach Programu.

w tym występowania podwójnego finansowania wynagrodzeń pracowników w nie zaangażowanych.

Realizacja zadań przebiegała zgodnie z założeniami umów przyznających dofinansowanie. Przedkładane w wyznaczonych terminach do NCBiR roczne raporty okresowe skontrolowanych projektów odzwierciedlały rzeczywisty stan realizacji projektów. W ocenie NIK Uczelnia w ramach utworzonych konsorcjów naukowych prawidłowo dokonywała weryfikacji zawartych w nich danych z badań prowadzonych przez partnerów. Realizacja poszczególnych zadań w ramach objętych kontrolą projektów badawczych postępowała dla większości zadań⁶ zgodnie z ich harmonogramami.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Realizacja projektów w ramach STRATEGMED

1.1 Wniosek o dofinansowanie projektu

1.1.1 Projekt METENDOPHA

Wniosek o dofinansowanie projektu METENDOPHA⁷ zawierał m.in. opis potencjału UJ (specjalistyczna kadra naukowa, infrastruktura i sprzęt, potencjał organizacyjny), jak również dane dotyczące innych podmiotów biorących udział w tym projekcie, określonych jako *współwykonawcy*⁸. Wniosek zawierał też m.in. analizę możliwości komercyjnego wykorzystania wyników realizacji projektu. Zamieszczono w nim także oświadczenie Prorektora ds. badań naukowych i funduszy strukturalnych UJ, iż informacje zawarte w nim oraz w dokumentach do niego dołączonych, są zgodne ze stanem faktycznym i prawnym.

(dowód: akta kontroli str. 17-175, 518)

Umowa Konsorcjum na przeprowadzenie badań w ramach projektu METENDOPHA, pomiędzy UJ i ww. podmiotami (Konsorcjantami), podpisana została 27 października 2014 r., tj. blisko rok od daty złożenia wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 176-199)

Prorektor UJ ds. badań naukowych i funduszy strukturalnych wyjaśnił m.in., że porozumienie pomiędzy o wspólnej realizacji projektu METENDOPHA nie miało formy pisemnej, a wszystkie uzgodnienia dotyczące zasad przyszłej współpracy w tym zakresie były przedmiotem szczegółowych ustaleń dokonanych podczas opracowywania merytorycznej koncepcji oraz przygotowania wniosku o dofinansowanie. Intensywne prace i rozmowy z partnerami przyszłego konsorcjum toczyły się od lutego 2013 r. i najpierw dotyczyły zakresu przedstawionego we wniosku wstępnym o dofinansowanie projektu w I konkursie programu STRATEGMED, a następnie po zakwalifikowaniu do II etapu konkursu, były kontynuowane prace nad opracowaniem całościowej koncepcji projektu zgłoszonego następnie 6 listopada 2013 r. do NCBiR. Przy opracowywaniu koncepcji projektu oraz wniosku o dofinansowanie, odbywały się liczne telekonferencje oraz miała miejsce intensywna wymiana korespondencji ze wszystkimi uczestnikami przyszłego konsorcjum.

(dowód: akta kontroli str. 599)

W odniesieniu do projektu METENDOPHA, wśród tytułów 471 projektów badawczych realizowanych przez inne jednostki Uczelni (np.: Jagiellońskie Centrum Rozwoju Leków, Małopolskie Centrum Biotechnologii, Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii, Wydział

⁶ Zadanie nr 1 i nr 4 w ramach projektu METENDOPHA zostało zrealizowane po terminie określonym w harmonogramie, przy czym zmiana tego terminu nie stanowiła zmiany warunków realizacji projektu METENDOPHA (zobacz: pkt. 2.1. niniejszego wystąpienia).

⁷ Wniosek sporządzony został, prócz harmonogramu jego wykonania o objętości 6 stron oraz załączników (str. od 114 do 159), w specjalistycznym języku angielskim i liczył łącznie 159 stron. Na kolejnych stronach wydruku z elektronicznego formularza wniosku widniała data 6 listopada 2013 r.

⁸ Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN we Wrocławiu, Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, Uniwersytetu Medycznego w Łodzi oraz Łódzkiego Instytutu Syntezy Organicznej. W anglojęzycznej części wniosku, sześć współpracujących w ramach projektu METENDOPHA podmiotów zostało określane jako consortium.

Chemii, Zakład Technologii Chemicznej, Zakład Chemii Fizycznej i Elektrochemii) siedem, prócz projektu *Farmakoterapia śródbłónka naczyniowego*, było związanych z badaniami śródbłónka. Były to następujące projekty realizowane przez Jagiellońskie Centrum Rozwoju Leków (JCRL):

- *Opracowanie kombinacji składników naturalnych kompleksowo poprawiających funkcjonalność śródbłónka naczyń krwionośnych* – projekt finansowany ze środków NCBiR o wartości całkowitej 1.266,3 tys. zł, data rozpoczęcia projektu – 1 czerwca 2015 r.
- *Opracowanie metodyki tlenometrii EPR do oceny śródbłónkowego działania leków* – projekt finansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki (NCN) o wartości całkowitej 391,5 tys. zł, rozpoczęcie projektu - 11 lutego 2013 r.
- *Badania fizykochemiczne błony i środowiska wewnątrzkomórkowego śródbłónka* – projekt finansowany ze środków NCN o wartości całkowitej 98,4 tys. zł, rozpoczęcie projektu - 25 marca 2013 r.
- *Obrazowanie label-free wewnątrzkomórkowych struktur śródbłónka za pomocą konfokalnej mikroskopii ramanowskiej(...)* – projekt finansowany ze środków NCN o wartości całkowitej 149,5 tys. zł, rozpoczęcie projektu - 3 kwietnia 2014 r.
- *Badanie wpływu wybranych właściwości fizykochemicznych na dystrybucję leków do komórek śródbłónka(...)* – projekt finansowany ze środków NCN o wartości całkowitej 100 tys. zł, rozpoczęcie projektu - 20 marca 2015 r.
- *Rola N-metylotransferazy nikotynoamidowej (NNMT) i mechanizmów mitochondrialnych w dysfunkcji śródbłónka* – projekt finansowany ze środków NCN o wartości całkowitej 561,2 tys. zł, rozpoczęcie projektu - 29 grudnia 2015 r.
- *Mechanizmy farmakoterapeutyczne, markery spektroskopowe i nanomechanika dysfunkcyjnego śródbłónka w stłuszczeniu wątroby(...)* – projekt finansowany ze środków NCN o wartości całkowitej 6 450,6 tys. zł, rozpoczęcie projektu - 2 grudnia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 290-307)

Kierownik projektu METENDOPHA i równocześnie Dyrektor JCRL realizującego ww. projekty, odpowiadając na pytanie, czy prowadzone w ich ramach badania śródbłónka pokrywały się z badaniami prowadzonymi w ramach kontrolowanego projektu, a jeżeli tak to, w jakim zakresie, wyjaśnił podając szczegółowe uzasadnienie naukowe, że projekty te nie pokrywały się.

(dowód: akta kontroli str. 11-16)

Na liście projektów badawczych realizowanych przez UJ Collegium Medicum w latach 2012-2017 nie występowały projekty związane z badaniem śródbłónka w kontekście przerzutowości nowotworów, co stanowiło istotę badania w ramach projektu METENDOPHA.

(dowód: akta kontroli str. 694-704)

1.1.2 Projekt CIRCULATE

Wniosek o dofinansowanie projektu CIRCULATE złożony przez Wnioskodawcę⁹ do NCBiR 23 września 2014 r.¹⁰ w ramach STRATEGMED zawierał m.in. streszczenie w języku polskim, w którym stwierdzono: *W projekcie (...) zaproponowano nowe podejście do leczenia wybranych chorób sercowo-naczyniowych w oparciu o mezenchymalne komórki macierzyste (MSC) pochodzące z Galarety Whartona (WJMSC), wykorzystując ich potencjał regeneracyjny (...)*. Według wniosku Partnerzy Konsorcjum mieli osiągnąć cel Projektu poprzez:

- stworzenie allogenicznego banku komórek WJMSC,
- szczegółową charakterystykę WJMSC przy zastosowaniu metod komórkowych i molekularnych,

⁹ Konsorcjum naukowe, w skład którego poza liderem – UJ CM wchodziły następujące podmioty: Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Krakowie (KSS im. Jana Pawła II), Polski Bank Komórek Macierzystych SA z siedzibą w Warszawie (PBKM), Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie (JCI), Akademia Górniczo – Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie (AGH) oraz Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach (SUM).

¹⁰ Wniosek wraz z załącznikami złożono w formie elektronicznej.

- ocenę klinicznego potencjału WJMSC w chorobach sercowo–naczyniowych przy zastosowaniu nowatorskiej metody MRI,
- ocenę właściwości regeneracyjnych komórek WJMSC w modelu in vivo.

Założono, iż realizacja projektu CIRCULATE pozwoli na zdobycie wiedzy na temat biologii komórek WJMSC i przetestowanie nowych strategii terapeutycznych w leczeniu chorób układu sercowo–naczyniowego przy użyciu terapii opartej o komórki macierzyste. Projekt zakładał duży wpływ na rozwój medycyny regeneracyjnej w Polsce i na świecie, w tym umożliwienie opracowania leku na bazie allogenicznym komórek macierzystych, dzięki któremu będzie można regenerować narządy i tkanki. Zakres tematyczny projektu CIRCULATE obejmował dwa tematy szczegółowe związane z medycyną regeneracyjną¹¹ oraz jeden temat szczegółowy z zakresu kardiologii i kardiochirurgii¹².

We wniosku zawarto harmonogram wykonania projektu. Zgodnie z przyjętymi założeniami projekt miał składać się z fazy badawczej (obejmującej łącznie 6 zadań¹³ realizowanych w okresie 30 miesięcy) oraz fazy przygotowania do wdrożenia (jedno zadanie¹⁴ przewidziane na okres 12 miesięcy). Faza badawcza projektu CIRCULATE miała kosztować 35 226 tys. zł, w tym dofinansowanie NCBIr miało wynieść 31 557,4 tys. zł, a środki własne członków Konsorcjum 3 668,7 tys. zł. Fazę wdrożeniową wyceniono na 1 790,2 tys. zł, w tym dofinansowanie NCBIr w wysokości 1 186,4 tys. zł.

Całkowity koszt projektu miał wynieść 37 016 292 zł, w tym dofinansowanie z NCBIr miało wynieść 32 743 813 zł, co stanowiło 88,46% wartości projektu ogółem. Pozostałe środki w wysokości 4 272 479 zł miały pochodzić od członków konsorcjum.

Ponadto wniosek o dofinansowanie zawierał deklarację przedstawicieli lidera konsorcjum (UJ CM) stwierdzającą m.in., iż złożony za pomocą systemu informatycznego wniosek o dofinansowanie o numerze ID 265761 stanowi oświadczenie wnioskodawcy, zaś informacje zawarte we wniosku o dofinansowanie oraz w dokumentach do niego załączonych, są zgodne ze stanem faktycznym i prawnym. Wniosek zawierał również listę wskaźników (wyłącznie w języku angielskim) służących monitorowaniu i ocenie stopnia osiągania celów realizacji projektu CIRCULATE. W skład wniosku wchodziły ponadto pełnomocnictwa oraz wyciągi z Krajowego Rejestru Sądowego (dotyczące innych niż UJ CM, AGH oraz SUM członków konsorcjum).

Z analizy treści wniosku o dofinansowanie wynikało m.in., iż zdecydowana większość informacji charakteryzujących zarówno główne założenia projektu CIRCULATE, jak i potencjał poszczególnych członków konsorcjum (w tym m.in. potencjał naukowy, zaplecze badawcze, wkład własny), zostały zawarte w opisach sporządzonych wyłącznie w języku angielskim¹⁵.

¹¹ Badania nad technikami izolacji i aplikacji donarządowej komórek i mechanizmów regulujących migrację komórek macierzystych do miejsc uszkodzenia oraz badania nad modelami zwierzęcymi, testowaniem leków, ich toksykologią oraz udziałem komórek macierzystych w schorzeniach przewlekłych.

¹² Badania nad metodami terapii regeneracyjnej w niewydolności serca.

¹³ Były to następujące zadania:

- Zadanie nr 1: Ustanowienie banku mezenchymalnych komórek macierzystych z Głazary Whartona na potrzeby medycyny regeneracyjnej;
- Zadanie nr 2: Szczegółowa charakterystyka mezenchymalnych komórek macierzystych pozyskanych z gładzary Whartona;
- Zadanie nr 3: Ocena zdolności regeneracji tkanek chorych z ostrym i przewlekłym zawałem mięśnia sercowego oraz krytycznego niedokrwienia kończyn dolnych po zastosowaniu komórek mezenchymalnych wyisobnionych z Głazary Whartona (badanie kliniczne randomizowane z punktem końcowym);
- Zadanie nr 4: Opracowanie metody obrazowania opartej o technikę MRI w celu określenia regeneracyjnego potencjału mezenchymalnych komórek macierzystych pozyskanych z gładzary Whartona;
- Zadanie nr 5: Określenie zdolności mezenchymalnych komórek macierzystych pozyskanych z gładzary Whartona do zasiedlenia tkanek in vivo w modelach zwierzęcych;
- Zadanie nr 6: Dysseminacja wyników.

Zgodnie z pismem NCBIr z 13 stycznia 2015 r., czynności wchodzące w skład zadania oznaczonego we wniosku numerem 6 nie stanowiły czynności badawczych, nie powinny więc być wykazane jako odrębne zadanie. Zgodnie z zaleceniem NCBIr czynności wchodzące w skład zadania nr 6 wraz z odpowiadającymi im kosztorysami zostały przeniesione do innych zadań. W związku z powyższym umowę podpisano na realizację 5 zadań w fazie badawczej, a w opisie projektu stanowiącym załącznik nr 1 do umowy o realizację i finansowanie projektu pracownik NCBIr umieścił stosowną odrębną notatkę.

¹⁴ Opracowanie strategii wdrożeniowej i procedury refundacji nowej metody leczenia.

¹⁵ Na podstawie wymogów określonych w II edycji konkursu STRATEGMED (wzór wniosku).

Na podstawie dokumentacji związanej z realizowanym projektem nie stwierdzono niezgodności danych ujętych we wniosku ze stanem faktycznym.

(dowód: akta kontroli str. 601-603, 692)

Przed złożeniem wniosku do NCBiR stworzono i podpisano listy intencyjne dla członków konsorcjum CIRCULATE. Zostały one podpisane przez czterech z pięciu konsorcjantów. Nie otrzymano egzemplarza podpisanego przez JCI¹⁶, które złożyło jednak komplet wymaganych do wniosku deklaracji i dokumentów (m.in. wyciąg z KRS, wnioski o udzielenie pomocy publicznej).

(dowód: akta kontroli str. 708-717)

W wyniku analizy treści zestawień projektów realizowanych przez UJ ze środków przeznaczonych na naukę¹⁷ nie stwierdzono, aby wystąpiło ryzyko podwójnego finansowania. Porównanie charakteru i specyfiki kontrolowanego projektu z tematami (tytułami) innych projektów realizowanych przez UJ ze środków przeznaczonych na naukę¹⁸, nie wykazało żadnych podobieństw, mogących wskazywać na wystąpienia nieprawidłowości w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 290-307, 693-704)

1.2 Przestrzeganie postanowień umów zawartych w Programie, w tym dotyczących wydatkowania środków finansowych

Według stanu na 10 kwietnia 2017 r. (data rozpoczęcia kontroli) kontrolowane projekty nie zostały dotychczas poddane kontroli NCBiR. Nie przeprowadzono również audytu zewnętrznego, o którym mowa w art. 44 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju¹⁹.

Umowy w ramach STRATEGMED nie określały terminu przeprowadzenia audytu, stwierdzając jedynie, iż jego koszt można zaliczyć jako kwalifikowany, jeżeli rozpoczął się co najmniej po zrealizowaniu 50% planowanych wydatków w ramach projektu. W przypadku obydwu kontrolowanych projektów nie osiągnięto wyżej wymienionego poziomu wydatków.

(dowód: akta kontroli str. 215-216, 512, 601, 628-630)

1.2.1 Projekt METENDOPHA

Uczelnia wyodrębniła księgowo środki otrzymywane na realizację projektu METENDOPHA w sposób określony w § 11 pkt 17 umowy z NCBiR nr STRATEGMED1/233226/11/NCBR/2015 z 13 stycznia 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 308 - 311)

Analiza wydatkowania przez Uczelnię środków w łącznej wysokości 1 727,8 tys. zł, co stanowiło 39,6% całkowitych wydatków poniesionych na realizację projektu METENDOPHA od jego początku do 31 marca 2017 r., wykazała m.in., że były one zgodne z kosztorysem stanowiącym zmieniony i zaakceptowany załącznik do umowy, były wydatkami kwalifikowanymi, a przy ich realizacji stosowano zasady udzielania zamówień publicznych określone w umowie na ten projekt.

(dowód: akta kontroli str. 277-289, 371, 375)

Wysokość wydatków osobowych poniesionych przez UJ na realizację projektu METENDOPHA, ze środków NCBiR, od jego początku do 31 marca 2017 r. wyniosła ok. 1 590 tys. zł i stanowiła ok. 36% kosztów realizacji ogółem. Szczegółowej analizie poddano najwyższe wydatki na wynagrodzenia pięciu osób realizujących ten projekt w ww. okresie, w łącznej wysokości 716 273,1 tys. zł (16,4% całkowitej kwoty wydatków poniesionych do 31 marca 2017 r.) Ustalono, że zakresy obowiązków w zawieranych przez UJ z tymi osobami umowach o pracę lub porozumień stron były związane wyłącznie z realizacją projektu METENDOPHA, a w przypadku, gdy umowa o pracę dotyczyła także innego projektu badawczego, rozdzielała ona części etatu oraz wynagrodzenia

¹⁶ Zażalycielem i jedynym udziałowcem Jagiellońskiego Centrum Innowacji Sp. z o.o. jest Uniwersytet, który posiada w niej 100% udziałów.

¹⁷ Łącznie 794 projekty, w tym projekt CIRCULATE.

¹⁸ W tym również innych projektów realizowanych pod kierunkiem kierownika Projektu CIRCULATE.

¹⁹ Dz. U. z 2016 r., poz. 900, ze zm. (dalej: ustawa o NCBiR).

przypadające na oba projekty. W przypadku zawieranych przez Uczelnię porozumień, ich warunki zastępowały wszelkie wcześniejsze ustalenia stron i warunki wynikające z łączącego strony stosunku pracy. Pracownik naukowy UJ będący kierownikiem projektu METHENDOPHA, sprawował równocześnie funkcję dyrektora JCRL, w którym ów projekt był realizowany. Z tytułu pełnienia tej funkcji nie pobierał on jednak dodatku.

(dowód: akta kontroli str. 312–370, 373 - 374)

Środki na realizację projektu METENDOPHA w 2015 r. w wysokości 3 158,16 tys. zł Uczelnia otrzymała 26 czerwca 2015 r. Środki należne członkom konsorcjum z tytułu tej transzy w łącznej wysokości 1 683,9 tys. zł Uczelnia przekazała 20 lipca 2015 r., tj. po 24 dniach (17 dni roboczych) od daty ich otrzymania.

Zgodnie z postanowieniami § 6 pkt 3 umowy STRATEGMED1/233226/11/NCBR/2015, wykonawca (UJ jako lider konsorcjum) miał niezwłocznie przekazywać współwykonawcom (Konsorcjantom) środki finansowe, zgodnie z kosztorysem projektu METENDOPHA, harmonogramem płatności oraz harmonogramem wykonania projektu. Z kolei postanowienia pkt 5.3 umowy konsorcjum dla tego projektu stanowiły, że lider, po otrzymaniu na swoje konto środków finansowych, miał przekazać w ciągu 10 dni roboczych odpowiednią część środków na wskazane konta bankowe partnerów, w wysokości odpowiadającej wydatkom na realizację zadania powierzonego danemu partnerowi, zgodnie z budżetem i harmonogramem projektu.

(dowód: akta kontroli str. 179 i 208)

W sprawie przyczyn powstania opisanego wyżej opóźnienia w przekazaniu uczestnikom konsorcjum I transzy środków na zadania związane z realizacją projektu METENDOPHA, zastępca Kwestora UJ wyjaśniła m.in., że w terminie przekazania środków Konsorcjantom, nie wszystkie dane konieczne do przekazania tych środków na ich konta były Uniwersytetowi znane. Zastępca Kwestora podkreśliła, że opóźnienie w przekazaniu Konsorcjantom środków I transzy nie przyczyniło się do uzyskania przez UJ korzyści finansowych, jak również Konsorcjanci nie zgłosili do UJ żadnych roszczeń z tego tytułu.

(dowód: akta kontroli str. 179 i 208)

Kierownik projektu METENDOPHA wyjaśnił, że opisanego wyżej niewielkie opóźnienie w przekazaniu uczestnikom Konsorcjum środków na zadania związane z tym projektem w 2015 r., nie spowodowało trudności, ani też opóźnień w jego realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 594)

Środki na realizację projektu METENDOPHA w 2016 r. (I transza) w wysokości 3 358 tys. zł Uczelnia otrzymała 13 czerwca 2016 r., a środki należne uczestnikom konsorcjum w łącznej wysokości 1 840,6 tys. zł przekazała 20 czerwca 2016 r. (po 5 dniach roboczych). Drugą transzę środków na 2016 r. w wysokości 3 358 tys. zł Uczelnia otrzymała 22 grudnia 2016 r., a środki z tego tytułu należne uczestnikom konsorcjum w łącznej wysokości 1 840,6 tys. zł przekazała 9 stycznia 2017 r., tj. po 17 dniach (9 dni roboczych) od ich otrzymania.

(dowód: akta kontroli str. 372)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że ze względu na brak wszystkich niezbędnych danych, UJ przekazał środki na realizację projektu METENDOPHA w 2015 r. dopiero po 17 dniach roboczych od ich otrzymania, tj. siedem dni po terminie określonym w § 6 pkt 3 umowy STRATEGMED1/233226/11/NCBR/2015. Było to jednak zdarzenie incydentalne, które nie wpłynęło na realizację projektu.

1.2.2 Projekt CIRCULATE

Na potrzeby realizacji przez Uczelnię Projektu CIRCULATE utworzono, zgodnie z zapisami umowy nr STRATEGMED2/265761/10/NCBR/2015 z 21 września 2015 r. oraz umowy Konsorcjum z 23 lipca 2015 r., wyodrębnioną ewidencję księgową. W systemie SAP poszczególnym zadaniom realizowanym w ramach ww. projektu nadano odrębne numery PSP (Plan Strukturalny Projektu²⁰).

Prowadzona ewidencja umożliwiała analizę zdarzeń gospodarczych związanych z realizacją Projektu w obszarze finansowo – księgowym (zapisy na kontach Księgi Głównej) oraz w obszarze controllingowym²¹.

(dowód: akta kontroli str. 603-607, 614-691)

Szczegółową kontrolą objęto koszty kwalifikowane rozliczone przez UJ CM w ramach Projektu CIRCULATE na łączną kwotę 2 052,7 tys. zł, co stanowiło 48,7% kosztów kwalifikowanych dotychczas rozliczonych przez kontrolowaną jednostkę²².

Wszystkie ww. wydatki poniesiono na zakup aparatury naukowo-badawczej na podstawie stosownych umów z kontrahentami wybranymi w drodze postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Zakupiona aparatura naukowo-badawcza została dostarczona, odebrana i przyjęta w poczet środków trwałych kontrolowanej jednostki. Na podstawie analizy przekazanej w toku kontroli dokumentacji przetargowej nie stwierdzono, aby wybór dostawców aparatury naukowo-badawczej został przeprowadzony w sposób naruszający zasadę konkurencyjności²³.

Skontrolowane szczegółowo koszty znajdowały odzwierciedlenie w prowadzonej na potrzeby Projektu ewidencji finansowo-księgowej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zgodności poniesionych kosztów z założeniami Projektu CIRCULATE, w tym dotyczących kwalifikowalności wydatków.

(dowód: akta kontroli str. 607-610, 752-754, 757-815)

W ramach dotychczasowych rozliczeń Projektu CIRCULATE wykazano koszty z tytułu wynagrodzeń w łącznej wysokości 662 786,13 zł²⁴, co stanowiło 9,65% wszystkich zaplanowanych dla Konsorcjum kosztów w tym zakresie oraz 30,18% kosztów tej kategorii do poniesienia przez UJ CM. Z wykazu 21 osób zatrudnionych przy realizacji Projektu CIRCULATE wynikało m.in., iż wszystkie osoby posiadały zakresy obowiązków z tytułu wykonywania prac na rzecz ww. projektu. Nie stwierdzono przypadków wynagradzania w Projekcie osób z kierownictwa kontrolowanej jednostki.

Analiza dokumentów regulujących zasady wynagradzania osób zatrudnionych w ramach Projektu CIRCULATE (m.in. umowy o pracę na czas wykonania określonej pracy), ich zakresy obowiązków oraz dokumentacja stanowiąca rozliczenie kosztów wynagrodzeń ujętych w Projekcie CIRCULATE nie wykazała nieprawidłowości, w tym ponoszenia wydatków osobowych zbędnych dla realizacji badanego projektu²⁵.

Ponadto ustalono, iż trzy osoby pobierające dodatkowe wynagrodzenie w związku z uczestnictwem w projekcie CIRCULATE (jedno wynagrodzenie uzupełniające na czas trwania projektu oraz dwa dodatki specjalne) posiadały tzw. *Karty pracy do umowy o pracę/aktu mianowania*, które stanowiły podstawę do rozliczania zadań. Ww. karty zawierały następujące pozycje: data, liczba godzin objętych prawami autorskimi, liczba godzin nieobjętych prawami autorskimi, opis wykonywanej pracy, work package oraz nieobecności. Karty pracy były sporządzane za dany miesiąc i podpisywane m.in. przez

²⁰ Element reprezentujący hierarchiczną organizację projektu – opisuje on zadanie lub grupę zadań, która może być następnie podzielona.

²¹ Zapisy na obiektach controllingowych PSP obejmujące księgowania kosztów bezpośrednich i pośrednich Projektu.

²² Skontrolowane koszty stanowiły 39,18% wszystkich kosztów (UJ CM + Partnerzy) dotychczas rozliczonych w ramach Projektu CIRCULATE.

²³ Kontrolą objęto sześć postępowań o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego. W latach 2015-2017 w UJ prowadzono łącznie 50 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w związku z realizacją Projektu CIRCULATE. Wszystkie postępowania były prowadzone w trybie przetargu nieograniczonego. Cztery postępowania zostały unieważnione, a w trzech przypadkach nadal trwały (według stanu na 19 kwietnia 2017 r.). Łączna wartość netto umów zawartych w wyniku 43 postępowań wyniosła 8 022,4 tys. zł.

²⁴ Dotyczy kosztów UJ CM.

²⁵ Przeanalizowano dokumenty regulujące zatrudnienie 21 osób (umowy, zakresy obowiązków) oraz komplet dokumentacji rozliczającej koszty Projektu w zakresie wynagrodzeń w ramach dwóch dotychczas złożonych wniosków o płatność.

rozliczającego, kierownika projektu CIRCULATE, kierownika jednostki zatrudniającej pracownika, pracownika Działu Nauki i Współpracy Międzynarodowej oraz zatwierdzone do wypłaty przez Zastępcę Kwestora UJ ds. Collegium Medicum.

(dowód: akta kontroli str. 600, 607-610, 754-755)

Konsorcjum otrzymało z NCBiR²⁶ łącznie 12 348,6 tys. zł. Do pozostałych członków Konsorcjum przekazano 5 049,8 tys. zł, pozostawiając do dyspozycji UJ CM 7 298,8 tys. zł. Złożonymi dotychczas dwoma wnioskami o płatność rozliczono koszty w wysokości 5 239,1 tys. zł. Do rozliczenia pozostało 7 109,5 tys. zł, w tym środki UJ CM w wysokości 3 084,3 tys. zł.

Z analizy dokumentacji źródłowej wynikało, iż nie wystąpiły sytuacje wskazujące, iż UJ CM wstrzymywał płatności na rzecz innych członków konsorcjum w celu np. wyegzekwowania należności płatniczych między stronami z innych tytułów. Płatności dokonywane przez Uniwersytet na rzecz członków Konsorcjum odbywały się w oparciu o zapisy umowy Konsorcjum z 23 lipca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 609-610, 756)

Ocena częściowa

W ocenie Izby przedkładane przez Uniwersytet dokumenty w postępowaniach konkursowych Programu były zgodne ze stanem faktycznym oraz zostały sporządzone w sposób rzetelny. Postanowienia zawartych umów oraz dokumentów stanowiących ich załączniki, były przestrzegane w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z dofinansowania NCBiR udzielonego w Programie, w szczególności ich wydatkowania oraz ewidencjonowania. Jedyne zastrzeżenie wzbudziło tylko nieznaczne opóźnienie w przekazaniu przez UJ, pozostałym członkom Konsorcjum, środków na realizację projektu METENDOPHA w 2015 r. Zwłoka ta nie miała jednak negatywnego wpływu na realizację tego projektu.

Opis stanu
faktycznego

2. Monitoring i sprawozdawczość dofinansowanych przez NCBiR projektów w STRATEGMED

2.1 Projekt METENDOPHA

Raporty z realizacji projektu METENDOPHA w latach 2015 i 2016 zostały przesłane do NCBiR, odpowiednio: 30 marca 2016 r. i 24 marca 2017 r., tj. w terminie określonym w § 8 pkt 2 umowy STRATEGMED1/233226/11/NCBR/2015.

Na zgłoszone przez NCBiR drogą mailową uwagi do raportu z realizacji projektu METENDOPHA w 2015 r. Uczelnia przesłała 17 maja 2016 r. dodatkowe wyjaśnienia. Do dnia przeprowadzenia kontroli UJ nie zgłaszał NCBiR informacji o niemożliwości realizacji projektu METENDOPHA zgodnie z założonymi celami.

(dowód: akta kontroli str. 212, 514-516)

W latach 2015-2016, za które UJ sporządził dla NCBiR roczne raporty okresowe z realizacji projektu METENDOPHA, nie zakładano uzyskania patentów, ani innych praw ochronnych, wynikających z realizacji tego projektu. Sprawozdania te zawierały m.in. opis osiągnięć z realizacji projektu.

(dowód: akta kontroli str. 375-511)

W sprawie weryfikacji przesyłanych przez Konsorcjantów wyników badań kierownik projektu METENDOPHA wyjaśnił, że weryfikował merytorycznie raporty częściowe otrzymywane od współwykonawców, a w razie uwag raporty te były korygowane. Ostatecznie zweryfikowane i zatwierdzone przez upoważnione do tego osoby wersje raportów częściowych stanowiły podstawę dla sporządzania raportów rocznych.

(dowód: akta kontroli str. 594-595)

Zgodnie z treścią raportu okresowego z realizacji projektu METENDOPHA za 2016 r. osiągnięto 30% zakładanych wskaźników produktu celu szczegółowego: *Znaczący wzrost pozycji międzynarodowej Polski w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych w dyscyplinach nauki objętych programem projektu*, w postaci opublikowanych w 2016 r.

²⁶ W latach 2015-2017 (stan na 11 kwietnia).

3 z planowanych 10 publikacji dotyczących wyników prac B+R. Nie zaplanowano innych wskaźników do osiągnięcia przed końcem 2016 r. Zgodnie ze sprawozdaniem wykazano następujący stan realizacji poszczególnych zadań w ramach tego projektu:

Zadanie 1: Charakterystyka dysfunkcji śródbłonka oraz mechanizmów prozakrzepowych w przerzutowości nowotworowej u myszy: opracowanie i charakterystyka fenotypowania mysich modeli przerzutowania. Zadanie zakończone 31 października 2016 r. (planowana data zakończenia 30 czerwca 2016 r.) Koszt zadania w wysokości 1 302,1 tys. zł zgodny z planowanym. Osiągnięto zaplanowane (dwa) *kamienie milowe*.

Zadanie 2: Charakterystyka dysfunkcji śródbłonka oraz mechanizmów prozakrzepowych w przerzutowości nowotworowej u myszy: rola NO, PGI₂ i CO. Zadanie w realizacji - planowana data zakończenia 30 czerwca 2018 r. Poniesiony koszt na realizację zadania 1 664,4 tys. zł z planowanych 4 484,8 tys. zł. Nie przewidziano osiągnięcia *kamieni milowych* ani mierzalnych efektów realizacji zadania na tym etapie.

Zadanie 3: Charakterystyka dysfunkcji śródbłonka oraz mechanizmów prozakrzepowych w przerzutowości nowotworowej u myszy: rola pozakomórkowego metabolizmu nukleotydów. Zadanie w realizacji - planowana data zakończenia zadania 30 czerwca 2016 r. Poniesiony koszt na realizację zadania 1 218,9 tys. zł z planowanych 1 523 tys. zł. Według informacji w sprawozdaniu, data wyznaczona na zakończenie realizacji tego zadania wynikała z błędu, a termin realizacji został wydłużony do 30 czerwca 2018 r. Kamienie milowe zadania były w realizacji.

Zadanie 4: Charakterystyka dysfunkcji śródbłonka oraz mechanizmów prozakrzepowych w przerzutowości nowotworowej u myszy: badania *in vivo* nad mechanizmami interakcji płytek, komórek nowotworowych i śródbłonka z wykorzystaniem mikroskopii konfokalnej z rejestracją w czasie rzeczywistym. Zadanie zakończone 31 października 2016 r. (planowana data zakończenia 30 czerwca 2016 r.). Koszt zadania w wysokości 613,3 tys. stanowił 97,3% kwoty planowanej w wysokości 630,9 tys. zł. Osiągnięte zaplanowane dla tego zadania (dwa) *kamienie milowe*.

Zadanie 5: Charakterystyka dysfunkcji śródbłonka oraz mechanizmów prozakrzepowych w przerzutowości nowotworowej u myszy: funkcjonalna i molekularna charakterystyka zmian w aktywacji i reaktywności płytek krwi. Zadanie zakończone 30 czerwca 2016 r., tj. zgodnie z harmonogramem. Koszt zadania w wysokości 856 tys. stanowił 67,6% kwoty planowanej w wysokości 1 266,7 tys. zł. Osiągnięte oba planowane dla tego zadania *kamienie milowe*.

Zadanie 6: Rozwój farmakoterapii opartej o referencje i nowosyntetyzowane modulatory wytwarzania PGI₂, NO i/lub CO: synteza, przesiewowe badania farmakodynamiczne, farmakokinetyczne i toksykokinetyczne nowych związków o aktywności przeciwpłytkowej. Zadanie w realizacji - planowana data zakończenia zadania 30 czerwca 2018 r. Poniesiony koszt na realizację zadania 426,8 tys. zł z planowanych 1 920 tys. zł. *Kamienie milowe* w trakcie realizacji.

Zadanie 7: Rozwój farmakoterapii opartej o referencje i nowosyntetyzowane modulatory wytwarzania PGI₂, NO i/lub CO: badanie działania przeciwpłytkowego w mysich modelach przerzutowania *in vivo*. Zadanie w realizacji - planowana data zakończenia zadania 30 czerwca 2018 r. Poniesiony koszt na realizację zadania 581,5 tys. zł z planowanych 2 237 tys. zł.

Zadanie 8: Rozwój farmakoterapii opartej o referencje i nowosyntetyzowane modulatory wytwarzania PGI₂, NO i/lub CO: skutki badania na dysfunkcję śródbłonka i mechanizmy prozakrzepowe. Zadanie w realizacji - planowana data zakończenia zadania 30 czerwca 2018 r. Poniesiony koszt na realizację zadania 1 270,5 tys. zł z planowanych 4 282,1 tys. zł. Zgodnie z harmonogramem nie przewidziano uzyskania *kamieni milowych* na tym etapie realizacji.

Zadanie 9: Rozwój farmakoterapii opartej o referencje i nowosyntetyzowane modulatory wytwarzania PGI₂, NO i/lub CO: badania *in vivo* nad wpływem tych substancji na interakcje płytek, komórek nowotworowych i śródbłonka z wykorzystaniem mikroskopii konfokalnej z rejestracją w czasie rzeczywistym. Zadanie w realizacji - planowana data

zakończenia zadania 30 czerwca 2018 r. Poniesiony koszt na realizację zadania 310,1 tys. zł z planowanych 954,2 tys. zł. *Kamienie milowe* w trakcie realizacji.

Zadanie 10: Rozwój farmakoterapii opartej o referencje i nowosyntetyzowane modulatory wytwarzania PGI₂, NO i/lub CO: funkcjonalna i molekularna charakterystyka zmian w aktywacji i reaktywności płytek krwi. Zadanie w realizacji - planowana data zakończenia zadania 30 czerwca 2018 r. Poniesiony koszt na realizację zadania 456,5 tys. zł z planowanych 1 161,1 tys. zł. *Kamienie milowe* w trakcie realizacji.

Zadanie 11: Rozwój farmakoterapii opartej o referencje i nowosyntetyzowane modulatory wytwarzania PGI₂, NO i/lub CO: farmakologiczna modulacja zewnątrzkomórkowego metabolizmu nukleotydów. Zadanie w realizacji - planowana data zakończenia zadania 30 czerwca 2018 r. Poniesiony koszt na realizację zadania 105,1 tys. zł z planowanych 689 tys. zł. *Kamienie milowe* w trakcie realizacji.

Zadanie 12: Opracowanie nowego panelu biomarkerów dysfunkcji śródbłonka w modelu przerzutowości nowotworowej u myszy i jego walidacja u ludzi, zebranie próbek klinicznych. Zadanie w realizacji - planowana data zakończenia zadania 30 czerwca 2018 r. Poniesiony koszt na realizację zadania 102,7 tys. zł z planowanych 193,2 tys. zł. Nie osiągnięto wszystkich zaplanowanych *kamieni milowych* (w trakcie realizacji).

Zadanie 13: Opracowanie nowego panelu biomarkerów dysfunkcji śródbłonka w modelu przerzutowości nowotworowej u myszy i jego walidacja u ludzi, analiza próbek osocza. Zadanie w realizacji - planowana data zakończenia zadania 30 czerwca 2018 r. Poniesiony koszt na realizację zadania 989,3 tys. zł z planowanych 2 891 tys. zł. *Kamienie milowe* w fazie realizacji.

Z 13 zadań w ramach realizacji projektu METENDOPHA, do końca 2016 r. zakończone zostały trzy, osiągając zaplanowane *kamienie milowe*. Planowany budżet realizacji tych zadań nie został przekroczony. Z planowanej na realizację projektu METENDOPHA całkowitej kwoty w wysokości 24 834,5 tys. zł, do końca 2016 r. wydatkowano (wraz z wkładem własnym UJ) 9 897,2 tys. zł, tj. 39,8%.

(dowód: akta kontroli str. 420–511, 522)

Kierownik projektu METENDOPHA wyjaśnił, że wydłużenie terminu realizacji zadania nr 1 nastąpiło na wniosek jednego z Konsorcjantów, o czym zostało powiadomione NCBiR. Zmiana terminu realizacji tego zadania nie była dłuższa niż 4 miesiące i spełniała warunki określone w § 10 pkt 4 ppkt 2 umowy STRATEGMED1/233226/11/NCBR/2015, przez co nie stanowiła zmiany warunków realizacji projektu METENDOPHA. Wydłużenie realizacji tego zadania nie miało wpływu na realizację pozostałych zadań w ramach tego projektu.

(dowód: akta kontroli str. 594-595)

Kwoty wydatków poniesionych na realizację poszczególnych zadań w ramach projektu METENDOPHA sprawozdane wg stanu na koniec 2016 r. były zgodne ewidencją finansowo–księgową UJ.

Do dnia zakończenia kontroli Uczelnia nie uzyskała przychodów związanych z realizacją projektu METENDOPHA.

Dokumentacja z badań w ramach projektu METENDOPHA, przechowywana była w JCRL w zamykanych na klucz szafkach. Nie stwierdzono niezgodności tej dokumentacji z danymi prezentowanymi przez UJ w sprawozdaniu z realizacji projektu METENDOPHA za 2016 r. przesłanym do NCBiR.

(dowód: akta kontroli str. 521-592)

2.2 Projekt CIRCULATE

W ramach Projektu złożono jeden raport obrazujący jego realizację od 16 listopada 2015 r. do 31 grudnia 2016 r. Raport został przesłany do NCBiR terminowo²⁷.

Do 22 maja 2017 r. Centrum nie przesłało żadnych uwag do przedłożonego raportu. Raport został sporządzony według wzoru zamieszczonego na stronie internetowej Centrum (www.ncbr.gov.pl).

W toku badań kontrolnych nie stwierdzono sytuacji, aby Uczelnia informowała NCBiR o braku możliwości realizacji projektu CIRCULATE zgodnie z założonymi celami.

Weryfikacja danych finansowych znajdujących się w raporcie okresowym nr 1, polegająca na ich porównaniu z dostępnymi w kontrolowanej jednostce danymi o charakterze finansowym nie wykazała rozbieżności²⁸, mogących świadczyć o sporządzeniu przedmiotowego sprawozdania w sposób nierzetelny (niezgodny ze stanem faktycznym).

Łączna wysokość kosztów zaewidencjonowanych w latach 2015-2016 przy realizacji Projektu CIRCULATE i ujętych w raporcie okresowym nr 1 wyniosła 7 580,1 tys. zł. Wynikała ona z wyodrębnionej ewidencji księgowej UJ CM oraz danych ujętych w raportach przekazanych przez poszczególnych partnerów. Raporty okresowe zostały przekazane do UJ CM w terminie umożliwiającym terminowe sporządzenie raportu okresowego dla całego Konsorcjum. Raporty zawierały, poza danymi o charakterze finansowym, również opisy merytoryczne podejmowanych w ramach Projektu CIRCULATE działań i ich efektów. Każdy z raportów złożonych przez poszczególnych partnerów oraz raport całego Konsorcjum zawierały oświadczenia o zgodności informacji ze stanem faktycznym, a osoby podpisujące ww. sprawozdania stwierdzały, iż są świadome odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 271 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny²⁹.

Zgodnie z zapisami umowy Konsorcjum z 23 lipca 2015 r. realizacja Projektu CIRCULATE miała być nadzorowana przez Komitet Sterujący (KS), składający się z sześciu osób. Każda reprezentowała jednego partnera i byli to koordynatorzy zadań badawczych wykonywanych przez poszczególnych partnerów. Każdej ze stron przysługiwał jeden głos w KS. Zgodnie z zapisami umowy konsorcjum KS miał podejmować strategiczne decyzje dotyczące Projektu, w tym związane z:

- obejmowaniem ochroną prawną dóbr niematerialnych powstałych w związku z realizacją Projektu CIRCULATE, dokonywaniem zgłoszeń patentowych;
- podejmowaniem decyzji dotyczących zarządzania prawami własności intelektualnej Projektu, w tym do czynności przekraczających zwykły zarząd;
- ustalaniem priorytetów dla poszczególnych działań;
- inicjowaniem i opiniowaniem zmian w umowie konsorcjum oraz w umowie o wykonanie i finansowanie Projektu.

KS miał za zadanie zapewnienie właściwego nadzoru i kontroli realizacji wszystkich zadań badawczych poprzez m.in.: monitorowanie wystąpienia ryzyka, monitorowanie realizacji celów Konsorcjum, organizację spotkań z koordynatorami zadań co najmniej raz na pół roku lub w razie potrzeby częściej, wyznaczanie zadań koordynatorom, przyjmowanie i egzekwowanie od nich raportów kwartalnych, podsumowujących postępy w realizacji prac projektowych danego zadania oraz weryfikację wyników zrealizowanych prac oraz rozwiązywanie bieżących problemów.

W latach 2015-2017³⁰ odbyło się łącznie 17 spotkań KS. Z analizy treści protokołów z narad ww. gremium wynikało m.in., iż w trakcie tych spotkań realizowane były zadania wyznaczone przez zapisy umowy konsorcjum, w tym polegające na bieżącym

²⁷ Wpłynął do Centrum 27 marca 2017 r.

²⁸ Przykładowo porównanie kosztów poniesionych na Projekt przez UJ CM w latach 2015-2016, które podano w sprawozdaniu okresowym nr 1 w łącznej wysokości 5 127,3 tys. zł z wydrukami kosztów z systemu SAP, nie wykazało rozbieżności.

²⁹ (Dz. U. 2016, poz. 1137, ze zm.).

³⁰ Stan na dzień rozpoczęcia kontroli NIK, tj. 10 kwietnia 2017 r.

rozwiązywaniu problemów, monitorowaniu stopnia realizacji zaplanowanych zadań oraz podejmowaniu decyzji o charakterze strategicznym.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynikało ponadto, iż niezależnie od comiesięcznych spotkań KS, organizowane były spotkania robocze w siedzibach poszczególnych Partnerów. Celem tych spotkań było omawianie szczegółów dotyczących prac w zakresie powierzonych jednostkom zadań badawczych. W przypadku zaistnienia problemów lub pojawienia się istotnych zagadnień tematy te były omawiane na kolejnych spotkaniach KS Projektem CIRCULATE. Z powyższych ustaleń wynikało, iż kontrolowana jednostka dysponowała wiedzą dotyczącą osiągnięć z realizacji Projektu uzyskanych przez innych uczestników Konsorcjum.

W trakcie trwania Projektu³¹ poszczególni partnerzy przekazywali Liderowi miesięczne informacje dotyczące ponoszonych przez nich w ramach Projektu kosztów wraz z potwierdzonymi za zgodność dokumentami finansowo-księgowymi.

(dowód: akta kontroli str. 606-613, 720-743)

W § 13 Umowy nr STRATEGMED2/265761/10/NCBR/2015 ustalono, iż dla celów ewaluacji Projektu CIRCULATE, w okresie jego realizacji oraz przez 5 lat od dnia zakończenia, Wykonawca zobowiązany jest do współpracy z NCBIr lub upoważnionym podmiotem i udzielania informacji dotyczących zrealizowanego Projektu. W szczególności miało to polegać na przedkładaniu informacji o efektach ekonomicznych i innych korzyściach powstałych w wyniku realizacji Projektu. Założono, iż ze względu na obowiązek ewaluacji określony w art. 31 ust. 1 ustawy o NCBIr, Centrum lub upoważniony podmiot będzie się zwracać do Wykonawcy o współpracę w procesie ewaluacji, w szczególności o udział w ankietach, wywiadach oraz udostępnianie informacji przydatnych dla ewaluacji. W umowie nie zawarto innych, niż wyżej opisane, postanowień określających obowiązki Wykonawcy w zakresie przyszłej ewaluacji (odnoszące się np. do gromadzenia i archiwizowania dokumentacji służącej ewaluacji Projektu).

(dowód: akta kontroli str. 603-604)

Z analizy ujętych w raporcie okresowym nr 1 informacji o postępie w realizacji projektu wynikało m.in., iż realizacja Projektu w okresie sprawozdawczym przebiegała w oparciu o przyjęte założenia. W odniesieniu do każdego zadania składającego się na Projekt CIRCULATE zawierał opis merytoryczny wykonanych prac i wyników, osiągnięte rezultaty, osiągnięte kamienie milowe/mierzalne efekty realizacji oraz opis i uzasadnienie ewentualnych rozbieżności ze wskazaniem działań naprawczych.

W odniesieniu do czterech z sześciu realizowanych zadań nie stwierdzono w raporcie wyżej wspomnianych rozbieżności³². W pozostałych dwóch zadaniach zawarto zapisy, których zgodnie z uzyskanymi w toku kontroli informacjami nie należy kwalifikować jako rozbieżności.

W odniesieniu do zadania nr 1 stwierdzono, iż: *W chwili obecnej oczekujemy na wydanie stosownych zgód w celu rozpoczęcia przyjmowania przez PBTiK/UJCM materiału źródłowego, przetwarzania i gromadzenia WJMSC oraz wytwarzania badanego produktu leczniczego*³³, natomiast w opisie odnoszącym się do zadania nr 3 znalazł się zapis o treści: *Istotą WP3 jest rekrutacja pacjentów i prowadzenie badania klinicznego CIRCULATE. Ze względu na trwające zewnętrzne czynności administracyjne (procedury przetargowe zgodne z PZP, zezwolenie UJCM/PBTiK na wytwarzanie oraz działalność jako bank tkanek i komórek, pozwolenie Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych) w okresie sprawozdawczym nie było*

³¹ Na mocy aneksu nr 1 z 9 maja 2016 r. wprowadzono do umowy Konsorcjum m.in. zapis zobowiązujący jego członków do raportowania poniesionych kosztów w okresach miesięcznych.

³² W rubryce znalazł się zapis: *Brak rozbieżności*.

³³ Zgodnie z informacjami otrzymanymi w trakcie kontroli uzyskanie przez PBTiK UJ CM stosownych zgód, w tym zezwolenia Głównego Inspektora Farmaceutycznego na wytwarzanie badanego produktu leczniczego było niezbędne do przygotowania produktu badanego dla Pacjentów w standardzie Dobrej Praktyki Wytwarzania.

możliwe uruchomienie badania klinicznego. Rozpoczęcie badania klinicznego i rekrutacja pacjentów nastąpi niezwłocznie po uzyskaniu zgody Prezesa URPLW MiPB³⁴.

Z danych przedstawionych w raporcie okresowym nr 1 wynikało m.in., iż w żadnym z pięciu zadań fazy A nie osiągnięto tzw. *kamieni milowych*. Było to jednak zgodne z założeniami tych zadań, gdyż czas ich realizacji zaplanowano na 30 miesięcy³⁵.

(dowód: akta kontroli str. 611-613, 720-743, 746-749)

Do dnia zakończenia kontroli Uczelnia nie uzyskała przychodów związanych z realizacją projektu CIRCULATE.

(dowód: akta kontroli str. 741, 816)

Ocena częściowa

Uniwersytet realizował obowiązki sprawozdawcze w sposób określony w umowach zawartych z NCBiR. Dane zawarte w sprawozdaniach rocznych obu badanych projektów były rzetelne oraz zgodne ze stanem faktycznym tak w zakresie wysokości poniesionych wydatków, jak i uzyskiwanych w trakcie ich realizacji efektów. Przedłużenie realizacji niektórych zadań w ramach projektu METENDOPHA było dopuszczalne postanowieniami zawartej z NCBiR umowy.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁶ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych i nie oczekuje informacji, o której mowa w art. 62 ustawy o NIK.

Kraków, dnia 7 czerwca 2017 r.

Kontroler

Marcin Stolarczyk
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

Dyrektor
Jolanta Stawska

³⁴ Zgodnie z informacjami otrzymanymi w trakcie kontroli ww. zezwolenie było jednym z dokumentów wymaganych przy składaniu wniosku i uzyskaniu zgody Prezesa URPLW MiPB na rozpoczęcie badania klinicznego. Na dzień rozpoczęcia kontroli NIK PBTiK/UJ CM dysponowało ww. zezwoleniem na wytwarzanie, a wniosek do Prezesa URPLW MiPB o rozpoczęcie badania klinicznego został już złożony przez Sponsora Badania tj. Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II.

³⁵ Datę zakończenia wszystkich pięciu zadań fazy A (badawczej) ustalono na 15 maja 2018 r.

³⁶ Dz. U. z 2017 r., poz. 524, dalej: *ustawa o NIK*.